

LIETUVOS APELIACINIS TEISMAS

**AKTUALI PRAKTIKA
CIVILINĖSE BYLOSE**

2026 m. sausio–vasario mėn.

1. CIVILINĖ TEISĖ

Dėl reikalavimo teisių perleidimo sutarties teisėtumo

Aptariamoje byloje trečiasis asmuo teigė, kad reikalavimo teisių perleidimo sutartis yra niekinė nuo sudarymo momento, kadangi sutartimi buvo perleisti būsimi, neapibrėžti ir teismo nepatvirtinti reikalavimai, įskaitant jo, kaip nemokumo administratoriaus, teisę į atlyginimą, kurios dydis ir apimtis nebuvo nustatyti.

Lietuvos apeliacinis teismas (toliau – LAPT) nurodė, kad tiek Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse (toliau – CK), tiek kasacinio teismo praktikoje pripažįstama bankrutavusios bendrovės teisė perleisti esamas ir būsimas (taip pat ir ginčijamas) reikalavimo teises. Pažymėta, kad aptariamam atveju reikalavimo teisė buvo pakankamai individualizuota, apibrėžta ir identifikuojama, todėl atitiko apibrėžtumo kriterijų. Tai, kad perleidžiamas reikalavimas yra ekonomiškai nenaudingas, gali būti neigiamos vertės ar susijęs su komercine rizika, neturi teisinės reikšmės sprendžiant sandorio galiojimo klausimą.

Atkreiptas dėmesys, kad reikalavimo teisės vertė ar jos išieškojimo tikimybė yra sandorio šalių rizikos pasiskirstymo klausimas ir savaime nesudaro pagrindo pripažinti sandorį niekiniu pagal CK 1.80 ar 1.81 straipsnius. Be to, galimi įrodymų trūkumai dėl perleidimo kainos ar atsiskaitymo sąlygų vertintini kaip

įrodinėjimo ir sutarties vykdymo, bet ne sandorio galiojimo klausimas ir savaime nelemia sandorio niekinio pobūdžio pagal CK 1.80 straipsnį.

Lietuvos apeliacinio teismo 2026 m. sausio 8 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [2A-24-881/2026](#), 59, 65, 66, 68 punktai

Dėl turto ir pajamų deklaracijų reikšmės sprendžiant dėl civilinio turto konfiskavimo

LApT pažymėjo, kad turto deklaracijos paskirtis yra deklaruoti, kad asmuo turi atitinkamą turtą, ir deklaracijos (joje nurodytų duomenų) teisingumas pagal įstatymą preziumuojamas. Pateiktai gyventojo (šeimos) turto deklaracijai, t. y. joje nurodytiems duomenims, pagal teisinį reglamentavimą įgijus teisinį stabilumą, mokesčių administratorius, atlikdamas mokestinius tyrimus ir patikrinimus, neturi teisinio pagrindo kvestionuoti šių minėtos deklaracijos duomenų. Nenuginčijus deklaracijos, preziumuojama, kad asmuo deklaruojamą dieną turėjo atitinkamą turtą ar pinigines lėšas.

Taigi, pirmosios instancijos teismas nepagrįstai atsisakė vadovautis į bylą pateiktų 2007–2012 m. turto ir pajamų deklaracijų duomenimis, nuroydamas vien tai, kad atsakovai nepateikė šiuos duomenis pagrindžiančių (pinigų dovanojimą įrodančių) pirminių dokumentų. LApT pažymėjo, kad teisinio apibrėžtumo ir stabilumo principų neatitiktų tokia situacija, jei

asmuo neribotą laiką (šiuo atveju praėjus beveik 15 metų nuo deklaracijų pateikimo) būtų įpareigojamas pagrįsti deklaracijos duomenis.

Lietuvos apeliacinio teismo 2026 m. vasario 5 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2A-22-1097/2026](#), 43–47 punktai

Dėl netiesioginio ieškinio priėmimo sąlygų

LApT pažymėjo, kad netiesioginio ieškinio priėmimo stadijoje turi būti patikrinama tik tai, ar nėra aplinkybių, lemiančių išvadą, kad asmens, teikiančio ieškinį, reikalavimo teisės neturėjimas yra akivaizdus, o kitų netiesioginio ieškinio sąlygų tyrimas ir vertinimas ieškinio priėmimo stadijoje iš viso negali būti atliekamas. Materialinio teisinio pobūdžio aplinkybės, susijusios su ieškovo teise į reikalavimo patenkinimą, yra analizuojamos bylos nagrinėjimo iš esmės metu, o ne ieškinio priėmimo stadijoje.

Aptariamam atveju pirmosios instancijos teismas netiesioginį ieškinį dėl dovanojimo sandorio pripažinimo negaliojančiu ir restitucijos taikymo atsisakė priimti pripažinęs, kad toks ginčas nenagrinėtinas teisme civilinio proceso tvarka, nes nėra CK 6.68 straipsnyje įtvirtintų netiesioginio ieškinio pareiškimo sąlygų. Pirmosios instancijos teismas išsamiai aptarė skolininkų ir kreditorių tarpusavio ryšius, pasisakė dėl kiekvieno jų galimybės pareikšti atitinkamus teisinius reikalavimus bankrutavusio

juridinio asmens skolininkei ir kitiems atsakovams, ir padarė išvadą, kad ieškovė neturi reikalavimo teisės. Vertindamas minėtus pirmosios instancijos teismo veiksmus, LApT padarė išvadą, kad teismas negalėjo padaryti išvados dėl reikalavimo teisės nebuvimo neiškėlus civilinės bylos.

Lietuvos apeliacinio teismo 2026 m. vasario 12 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [2-95-464/2026](#), 14, 20 punktai

Dėl patento apibrėžties pakeitimo ir tokio pakeitimo įtakos nagrinėjamos civilinės bylos eigai

Lietuvos Respublikos patentų įstatymo (toliau – Patentų įstatymas) 61 straipsnyje įtvirtintu teisiniu reglamentavimu patento apibrėžtis gali (o tam tikrais atvejais ir privalo) būti keičiama iš esmės bet kuriuo metu, patento savininkui pareikalavus; pakeitimai gali būti atliekami ir vykstant civiliniam ginčui. Jeigu civilinės bylos nagrinėjimo metu patento apibrėžtis keičiama, ne dėl ieškovo valios kinta ir ginčo objekto turinys, taip pat gali keistis ir bylos nagrinėjimo ribos. Todėl procesiniai klausimai civilinėje byloje turi būti sprendžiami atsižvelgiant į šių teisinių santykių specifiką. LApT išaiškino, kad pareiga pranešti apie patento pakeitimus civilinės bylos nagrinėjimo metu tenka būtent patento savininkui, priešingu atveju pažeidžiami proceso koncentracijos ir ekonomiškumo

(Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) 7 straipsnis) bei kooperacijos (bendradarbiavimo) principai (CPK 8 straipsnis). Aptariamoje byloje patento savininkės, neatskleisdamos aplinkybės apie patento apibrėžties pakeitimus, pažeidė minėtus CPK principus, todėl jų elgesys vertintinas kaip procesiškai netinkamas.

LApT taip pat pažymėjo, kad patento pakeitimai gali būti susiję tiek su objektyviais kriterijais, keičiantis pareiškėjo ar patento savininko rekvizitams, atstovui, savininkui, taip pat prireikus ištaisyti technines klaidas (Patentų įstatymo 30 straipsnis), tiek su kitais kriterijais, pavyzdžiui, siaurinant patento suteikiamą teisinę apsaugą (Patentų įstatymo 61 straipsnis). Atitinkamai, pakeitus patentą pagal Patentų įstatymo 30 straipsnį, civilinės bylos nagrinėjimas gali ir turėtų būti tęsiamas. Tačiau, keičiant patento turinį pagal Patentų įstatymo 61 straipsnį, svarstyтина, ar nėra keičiamas civilinės bylos nagrinėjimo objektas.

Nepaisant to, kad pagal Patentų įstatymo 61 straipsnį patento apibrėžtis gali būti keičiama tik ją siaurinant, taigi, atitinkamai manytina, kad bylos nagrinėjimo ribos gali tik siaurėti, tačiau papildančios sąlygos, frazės, siaurinančios patento apibrėžtį, gali nepatekti į inicijuotos civilinės bylos faktinį pagrindą, t. y. jos gali būti visiškai naujos ir dar nenagrinėtos. Todėl civilinio proceso prasme tai gali lemti poreikį

svarstyti dėl ieškinio pagrindo ar dalyko keitimo, galbūt naujų įrodymų rinkimą, bylinėjimosi strategijos keitimą, atitinkamai ir civilinės bylos faktinio pagrindo išplėtimą. Jeigu tokiu būdu patento apibrėžtis pakeičiama apeliacinės instancijos teisme, civilinė byla negali būti nagrinėjama toliau, faktiškai išnykus ginčo objektui, turėtų būti sprendžiama dėl civilinės bylos nutraukimo. Kita vertus, patento apibrėžtis gali būti keičiama ją papildant, įtraukiant aspektus, kurie jau buvo žinomi anksčiau ar kurie sudarė ieškinio faktinį pagrindą, ir šalys dėl šių aspektų galėjo ir turėjo teisę pasisakyti, atsižvelgdami į patentabilumą. Jeigu toks patento apibrėžties pakeitimas nekeičia ginčo ribų, tokiu atveju patento apibrėžties keitimas procesiniu aspektu turėtų būti vertinamas kaip formalus ir nekeičiantis bylos esmės.

Lietuvos apeliacinio teismo 2026 m. vasario 19 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2A-75-407/2026](#), 38–42 punktai

2. CIVILINIO PROCESO TEISĖ

Dėl valstybės pareigos mokėti žyminį mokesį pacientų sveikatai padarytos žalos atlyginimo byloje

Valstybinė ligonių kasa prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos yra biudžetinė įstaiga ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija, pagal Lietuvos Respublikos

pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymą administruojanti sąskaitą, kurioje kaupiamos asmens sveikatos priežiūros įstaigų įmokos pacientų sveikatai padarytai žalai atlyginti, ir atstovaujanti valstybei bylose dėl pacientų sveikatai padarytos turtinės ir neturtinės žalos atlyginimo. Šiai institucijai nėra taikoma žyminio mokesčio lengvata, kadangi tarp CPK 83 straipsnio 1 dalyje išvardytų asmenų, kuriems įstatymų leidėjo valia taikytinos žyminio mokesčio mokėjimo lengvatos, šios institucijos nėra.

LApT nurodė, kad nuo žyminio mokesčio mokėjimo atleistų asmenų sąrašas yra baigtinis, todėl CPK 83 straipsnio 1 dalies nuostatos negali būti aiškinamos per plačiai. Atkreiptinas dėmesys, kad į šį sąrašą yra įtraukti ieškovai, inicijavę bylą dėl žalos, susijusios su fizinio asmens sveikatos sužalojimu ar gyvybės atėmimu, atlyginimo (įskaitant pacientus), o atsakovai nuo žyminio mokesčio tokios kategorijos bylose nėra atleidžiami.

Lietuvos apeliacinio teismo 2026 m. sausio 13 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2A-13-464/2026](#), 44, 45 punktai

Dėl nutarties, kuria netenkintas prašymas nušalinti ekspertą, (ne)skundžiamumo

Pirmosios instancijos teismas, nutartimi paskyręs statybos ekspertizę, sustabdė civilinės bylos nagrinėjimą iki tol, kol bus atlikta ekspertizė ir gautas

ekspertizės aktas. Apeliantams pateikus prašymą nušalinti ekspertą, civilinė byla buvo atnaujinta, o prašymo nušalinti ekspertą netenkinus, civilinė byla vėl buvo sustabdyta. Apeliantai atskirajame skunde, prašydami panaikinti skundžiamą nutartį dėl bylos sustabdymo, nurodė aplinkybes dėl eksperto šališkumo.

LApT atkreipė dėmesį, kad pagal CPK 334 straipsnio 1 dalį pirmosios instancijos teismo nutartį galima apskųsti atskiruoju skundu apeliacinės instancijos teismui atskirai nuo teismo sprendimo: 1) šio kodekso nustatytais atvejais; 2) kai teismo nutartis užkerta galimybę tolesnei bylos eigai. CPK 69 straipsnyje, kuriame nustatyta pareikšto nušalinimo išsprendimo tvarka, nėra numatyta galimybė apskųsti pirmosios instancijos teismo nutartį, kuria išsprendžiamas prašymas nušalinti ekspertą. Tokia teisė nėra numatyta ir kitose CPK normose. Teismo nutartis, kuria netenkinamas prašymas nušalinti ekspertą, neužkerta galimybės tolesnei bylos eigai. Atsižvelgiant į tai, skundžiamos pirmosios instancijos teismo nutarties dalis, kuria netenkintas apeliantų prašymas nušalinti ekspertą, negali būti skundžiama atskiruoju skundu, t. y. ši skundžiamos nutarties dalis negali būti apeliacijos objektas.

Lietuvos apeliacinio teismo 2026 m. sausio 22 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2-36-516/2026](#), 29, 30 punktai

Dėl tarpinių procesų įtakos bylinėjimosi išlaidų paskirstymui

Aptariamoje byloje susiklostė situacija, kai pirmosios instancijos teismas, patenkinęs ieškinį visiškai, nepriteisė visų ieškovų patirtų teisinės pagalbos išlaidų, t. y. nepriteisė bylinėjimosi išlaidų už prašymo išduoti Europinio sąskaitos blokavimo įsakymą ir prašymo pritaikyti papildomas laikinąsias apsaugos priemonės parengimą, motyvuodamas tuo, kad šie ieškovų prašymai tarpiniuose procesuose buvo atmesti.

LApT pažymėjo, kad bylą laimėjusios šalies patirtų bylinėjimosi išlaidų priteisimui neturi įtakos tarpinių procesinių sprendimų rezultatas. Todėl pirmosios instancijos teismo sprendimas nepriteisti ieškovams teisinės pagalbos išlaidų už minėtų dviejų procesinių dokumentų parengimą vien dėl to, kad jie teismo nebuvo tenkinti, nepagrįstas.

Lietuvos apeliacinio teismo 2026 m. vasario 5 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2-49-516/2026](#), 22, 24, 25 punktai

Dėl galimybės reikšti pakartotinį prašymą įpareigoti pateikti užstatą bylinėjimosi išlaidoms atlyginti

LApT pažymėjo, kad teismo nutartys, kuriomis išsprendžiami atskiri procesiniai klausimai (šiuo atveju dėl įpareigojimo pateikti užstatą bylinėjimosi išlaidų

atlyginimui užtikrinti), peržiūrimos instancine tvarka, todėl byloje, vėl kilus tokio paties pobūdžio procesiniam klausimui, teismų įsiteisėjusiomis nutartimis jau įvertintos aplinkybės pakartotinai nevertintinos, o pasisakytina dėl naujai nurodomų, naujai paaiškėjusių ar pasikeitusių aplinkybių ir (ar) argumentų. Taigi, pirmosios instancijos teismas pagrįstai nurodė, kad ankstesnėmis teismų nutartimis byloje nustatytos aplinkybės sudarė pagrindą įpareigoti ieškovę pateikti užstatą, o gavus naujus prašymus dėl tokio užstato aktualu įvertinti ir nustatyti, ar pirmiau teismų įsiteisėjusiomis nutartimis nustatytos aplinkybės pasikeitė, jei taip – ar pasikeitimai sudaro pagrindą nagrinėjamus atsakovių ir trečiojo asmens prašymus išspręsti kitaip.

Lietuvos apeliacinio teismo 2026 m. vasario 5 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2-25-1097/2026](#), 35 punktas

Dėl užstato bylinėjimosi išlaidoms atlyginti, kai viena iš ieškovių yra Pietų Korėjos bendrovė

1980 m. spalio 25 d. Hagos konvencija dėl tarptautinės teisės kreiptis į teismą (toliau – Hagos konvencija), kurioje nustatytas draudimas taikyti užstato institutą, tampa privaloma tik jai įsigaliojus ją pasirašiusioje susitariančioje valstybėje. Pietų Korėja, kurioje ieškovė įsteigta, nėra Hagos konvencijos narė ir (ar) susitariančioji valstybė, taigi, ir teisinių padarinių

šis tarptautinis teisės aktas jai negali sukelti. Aplinkybė, kad antroji ieškovė yra Hagos konvencijos susitariančioji valstybė (Vokietijoje ji įsigaliojo 1988 m. birželio 1 d.), savaime nereiškia, kad Hagos konvencijos galiojimas pirmajai ieškovei turi būti aiškinamas per plačiai – toks aiškinimas nebūtų suderinamas su teisiniu reglamentavimu, susijusiu su tarptautinių sutarčių ratifikavimu ir jų galiojimu.

Taigi, pirmosios ieškovės registracijos ir veiklos valstybė nėra pasirašiusi ir ratifikavusi tarptautinės sutarties, kuria draudžiama taikyti užstato institutą, todėl nėra prielaidų atmesti atsakovės prašymą įpareigoti sumokėti užstatą bylinėjimosi išlaidoms atlyginti.

Lietuvos apeliacinio teismo 2026 m. vasario 19 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2-126-464/2026](#), 14, 15 punktai

Dėl susitarimo dėl teisingumo formos pagal CMR konvenciją

Tarptautinio krovinių vežimo keliais sutarties konvencijos (toliau – CMR konvencija) 31 straipsnio 1 dalyje, kurioje nustatytos jurisdikcijos taisyklės, neįtvirtinti šalių susitarimo dėl teisingumo formos reikalavimai. Tokia pozicija atsispindi ir CMR konvencijos komentare, kurio 241 pastraipoje nurodyta, jog CMR konvencijoje nenumatytos nuostatos dėl jurisdikciją nustatančio susitarimo

formos. Susitarimo formos vertinimas paliekamas nacionalinės teisės aktams. Atsižvelgiant į tai, sprendžiant dėl susitarimo dėl teisingumo formos reikalavimo, tikslinga vadovautis CPK 32 straipsnio 1 dalimi, kurioje nustatyta, kad šalys gali rašytiniu tarpusavio susitarimu pakeisti teritorinį tos bylos teisingumą.

LApT pažymėjo, kad ieškovės pasirašytas ir elektroniniu paštu atsakovui išsiųstas užsakymas, kuris nors ir buvo priimtas bei vykdytas, vis dėlto nepatvirtina, kad šalys sudarė prorogacinį susitarimą dėl bylos teisingumo, aiškiai ir konkrečiai sutardamos, kurios valstybės teismuose bus nagrinėjami jų ginčai. Byloje nėra pakankamai duomenų konstatuoti, kad minėtais veiksmais buvo pasiektas aiškus abipusis šalių susitarimas dėl sutartinio teisingumo.

Lietuvos apeliacinio teismo 2026 m. vasario 12 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2-50-516/2026](#), 22, 23 punktai

3. VIEŠŪJŲ PIRKIMŲ TEISĖ

Dėl sprendimo nutraukti viešąjį pirkimą

Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo (toliau – VPĮ) 29 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad perkančioji organizacija privalo nutraukti pradėtas pirkimo ar projekto konkurso procedūras, jeigu buvo pažeisti šio įstatymo 17 straipsnio 1 dalyje nustatyti

principai ir atitinkamos padėties negalima ištaisyti. VPĮ 29 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad perkančioji organizacija turi teisę savo iniciatyva nutraukti pradėtas pirkimo ar projekto konkurso procedūras, jei atsirado aplinkybių, kurių nebuvo galima numatyti, arba pirkimo dokumentuose padaryta esminių klaidų, dėl kurių pirkimas tampa nebetikslingas ar jį įvykdžius būtų įsigytas perkančiosios organizacijos poreikių neatitinkantis pirkimo objektas.

Aptariamu atveju perkančioji organizacija sprendime nutraukti pirkimą nurodė, kad nuo pirkimo pradžios praėjo beveik dveji metai ir per tą laiką teritorija apaugo nauja augmenija – krūmais ir medžiais, kurių aukštis siekia iki 5 metrų, todėl pasikeitė pirkimo objektas; norint atlikti teritorijos tvarkymo darbus pagal dabartinę situaciją, reikėtų keisti techninę specifikaciją. LAPT konstatavo, kad naujai paaiškėjusi aplinkybė turi neabejotiną įtaką tiek teikiamoms paslaugoms, nes padidėja darbų apimtis, tiek ir tokių paslaugų įvykdymo sąnaudoms, neabejotinai padidėsiančioms dėl didesnės darbų apimties.

Todėl, atsižvelgiant į ginčo pirkime susiklosčiusią situaciją, kai pasikeitė tiek pirkimo objektas, tiek perkančiosios organizacijos poreikiai, pirkimo nutraukimas iš esmės tapo neišvengiama būtinybe. Taigi, nekyla abejonių, kad padėties tiek dėl pirkimo objekto, tiek dėl perkančiosios organizacijos

poreikių pasikeitimo negalima ištaisyti, o tęsiant pirkimo procedūras, būtų pažeisti VPĮ 17 straipsnio 1 dalyje nustatyti viešųjų pirkimų principai, nes jį įvykdžius būtų įsigytos perkančiosios organizacijos poreikių neatitinkančios paslaugos.

Lietuvos apeliacinio teismo 2026 m. sausio 29 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2A-64-553/2026](#), 36, 39, 42, 43, 54 punktai

4. NEMOKUMO TEISĖ

Dėl antstolio neteisėtų veiksmų pažeidžiant JANĮ 30 straipsnio 3 dalį

Lietuvos Respublikos juridinių asmenų nemokumo įstatymo (toliau – JANĮ) 30 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad jei antstolis iki bankroto bylos iškėlimo juridiniam asmeniui dienos yra paskelbęs apie juridinio asmens turto pardavimą, nemokumo bylą nagrinėjantis teismas gali leisti jam baigti vykdyti turto pardavimą CPK nustatyta tvarka ir gautą pinigų sumą, atskaičius sprendimo vykdymo išlaidas, pervesti į kreditorių sąskaitą. JANĮ 30 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta bendrosios nemokumo proceso taisyklės išimtis, kad nemokaus juridinio asmens turtas nemokumo proceso metu parduodamas JANĮ nustatyta tvarka. Būtina šios išimties taikymo sąlyga pagal JANĮ 30 straipsnio 3 dalį yra dar iki bankroto bylos iškėlimo juridiniam asmeniui dienos pradėtas

juridinio asmens turto priverstinio realizavimo procesas (CPK 691 straipsnio 1 dalis, 706 straipsnis).

Aptariamoje byloje nustatyta, kad pirmosios instancijos teismas nutartimi leido antstoliui baigti vykdyti areštuoto kilnojamojo turto pardavimą CPK nustatyta tvarka, gautą pinigų sumą, atskaičius sprendimo vykdymo išlaidas, pervedant į kreditorių sąskaitą (JANĮ 30 straipsnio 3 dalis). Tačiau antstolis priimtu patvarkymu paskirstė gautas lėšas, perveddamas jas į išieškotojų asmenines banko sąskaitas; pardavęs per varžytynes turtą, gautas lėšas perveddamas ne į kreditorių sąskaitą, o į išieškotojų vykdymo procese asmenines banko sąskaitas, atliko neteisėtus veiksmus. Nustačius apelianto (antstolio) neteisėtus veiksmus, jo kaltė preziumuojama (CK 6.248 straipsnis).

LApT konstatavo, kad antstolis, pažeisdamas JANĮ 30 straipsnio 3 dalies imperatyvą, be pagrindo gautas lėšas išmokėjo tiesiogiai išieškotojams (daliai bendrovės kreditorių), taip atlikdamas neteisėtus veiksmus (CK 6.246 straipsnis), nes gautas lėšas turėjo pervesti į kreditorių sąskaitą (ieškovės depozitinę sąskaitą).

Lietuvos apeliacinio teismo 2026 m. sausio 6 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2A-14-450/2026](#), 32, 34, 35, 37, 38 punktai

Dėl bendrovės vadovo, vadovavusio vieną mėnesį, atsakomybės už tyčinį bankrotą

Aptariamoje byloje kilo ginčas dėl asmens, vadovavusio bendrovei apie mėnesį, atsakomybės už tyčinį bankrotą. LAPT konstatavo, kad nors asmuo bendrovei vadovavo tik šiek tiek daugiau nei mėnesį, tačiau toks terminas šiuo atveju laikytinas pakankamu susipažinti su bendrovės buhalterinės apskaitos dokumentais ir finansine padėtimi, įvertinus, kad atsakovė nebuvo didelė bendrovė, taip pat tai, jog bendrovė tuo metu jau turėjo didelių finansinių įsiskolinimų. Be to, vadovavimo trukmė nelaikytina aplinkybe, šalinančia vadovo atsakomybę už pareigos Juridinių asmenų registro tvarkytojui laiku pateikti bendrovės finansinės atskaitomybės duomenis nevykdymą.

Lietuvos apeliacinio teismo 2026 m. sausio 15 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2-128-450/2026](#), 32, 38 punktai

Dėl verslo sprendimų priėmimo taisyklės santykio su įmonės vadovo atsakomybe už bankroto bylos neinicijavimą laiku

Verslo sprendimų priėmimų taisyklė nesaugo vadovo nuo imperatyvios pareigos inicijuoti nemokumo procesą vykdymo, t. y. ši taisyklė nėra taikoma pačiam faktui, ar yra teisinis pagrindas inicijuoti bankroto procesą ar jo nėra, tačiau ji

reikšminga vertinant momentą, kada įmonės vadovas suprato (ar turėjo suprasti), jog įmonės mokumo atkurti nepavyks.

Nors juridinio asmens vadovo kaltė, kaip civilinės atsakomybės sąlyga, yra preziumuojama, ši prezumpcija nėra absoliuti ir gali būti paneigta. Įstatymų leidėjas, įtvirtindamas vadovo pareigą, juridiniam asmeniui tapus nemokiam, veikti nedelsiant, sąmoningai nepateikė šios sąvokos apibrėžties ar konkrečios trukmės dienomis, todėl šio reikalavimo turinio nustatymas kiekvienu konkrečiu atveju priklauso nuo faktinės situacijos ir tuo metu egzistavusių objektyvių prielaidų atkurti to juridinio asmens mokumą visumos. Kadangi JANĮ 6 straipsnyje vartojama sąvoka „nedelsdamas“ yra vertinamoji kategorija, kurią būtina aiškinti per protingo ir operatyvaus vadovo elgesio standartą konkrečiomis aplinkybėmis, apeliants siekis visiškai eliminuoti protingos verslo rizikos standartą bei verslo sprendimų priėmimo taisyklę vertintinas kaip bandymas faktiškai nustatyti juridinio asmens vadovo atsakomybę be kaltės, o tai iš esmės prieštarauja vadovo civilinės atsakomybės principams. Šiame kontekste taip pat pažymėtina, kad, juridiniam asmeniui susidūrus su nemokumo tikimybe (t. y. atsidūrus ties nemokumo riba), vadovo pastangos atkurti įmonės mokumą laikytinos protingomis iki tol, kol yra pagrindas vertinti, jog mokumas bus atkurtas. Todėl vadovui

balansuojant tarp akcininkų intereso išsaugoti verslą ir kreditorių intereso jį stabdyti, sprendimas stabdyti verslą ir taip prioritetą suteikti kreditorių interesams turėtų būti priimamas įsitikinus, kad galimybių atkurti mokumą nėra. Tik nebelikus perspektyvų atkurti mokumą, tolesnis veiklos vykdymas pripažintinas neatitinkančiu protingo, rūpestingo ir apdairaus asmens, veikiančio analogiškomis aplinkybėmis, elgesio standarto.

Lietuvos apeliacinio teismo 2026 m. vasario 5 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2A-35-467/2026](#), 48, 49 punktai

Dėl darbdavio pareigos įrodyti, kad sumokėjo darbuotojui atlyginimą, kai įmonei iškeliamą bankroto byla

Aptariamose bylose pareiškėjas prašė bankroto byloje patvirtinti jo finansinį reikalavimą, kildinamą iš darbo teisinių santykių.

LApT nurodė, kad įstatyme įtvirtinta darbdavio pareiga atlyginti darbuotojui už jo pagal darbo sutartį atliekamą darbą, todėl būtent darbdaviui kyla pareiga įrodyti, kad jis tinkamai įvykdė savo prievolę. Įsiteisėjus teismo nutarčiai, kuria įmonei iškeliamą bankroto byla ir paskiriamas administratorius, įmonei, kaip darbdavei, atstovauja administratorius, kuris, esant ginčui, turi pareigą įrodyti darbo užmokesčio sumokėjimo darbuotojui faktą.

Aptariamam atveju nemokumo administratorė nepateikė įrodymų, kad įmonė pervedė pareiškėjui darbo užmokestį į jo sąskaitą. Todėl padaryta išvada, kad egzistuoja pagrindas patvirtinti pareiškėjo pirmosios eilės finansinį reikalavimą bankroto byloje.

Lietuvos apeliacinio teismo 2026 m. vasario 5 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2-186-577/2026](#), 36–39 punktai

Dėl nemokumo administratoriaus teisės viršyti administravimo išlaidų sąmatą, esant skubiam poreikiui

Pagal JANĮ 75 straipsnį nemokumo administratorius gali viršyti sąmatą, kai egzistuoja skubus poreikis, bet tai turi būti vertinama kiekvienu konkrečiu atveju. Pažymėtina, kad skubių priemonių sąrašas teisiniu reglamentavimu nėra nustatytas, todėl skubos poreikis vertintinas kiekvienu konkrečiu atveju, atsižvelgiant į atliktų priemonių pobūdį, bankroto proceso tikslus, bankroto proceso dalyvių teises bei pareigas ir kt.

LApT pažymėjo, kad negali susiklostyti tokia teisinė situacija, kai faktiškai patirtos atliekų tvarkymo išlaidos, nors iš viršijant bankroto procese patvirtintą administravimo išlaidų sąmatą, tenka vien tik administratoriui. Taigi, nemokumo administratorius galėjo sušaukti naują kreditorių susirinkimą atliekų šalinimo išlaidų atlyginimo klausimui išspręsti.

Lietuvos apeliacinio teismo 2026 m. vasario 19 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2-183-866/2026](#), 66, 69 punktai

Pastaba. Lietuvos apeliacinio teismo apžvalgoje pateikiamos neoficialios procesinių sprendimų santraukos, parengtos tik siekiant informuoti.

Parengė Lietuvos apeliacinio teismo
Teismų praktikos skyrius
Gedimino pr. 40, LT-01503 Vilnius
Tel. 0 706 63 685
apeliacinis@apeliacinis.lt
www.apeliacinis.lt

Vilnius, 2026 m.